

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК
імені І.В. Поповича

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки та
менеджменту

 О. Я. Гримак

“ 26 ” 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

(код і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> (назва освітнього рівня)
Галузь знань	<u>05 – «Соціальні та поведінкові» науки</u> (назва галузі знань)
Спеціальність	<u>051 «Економіка»</u> (назва спеціальності)
Освітня програма	<u>Економіка підприємства</u> (назва)
Вид дисципліни	<u>за вибором</u> (обов'язкова / за вибором)

Львів – 2021 р

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні організації» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка»

Укладач: к.е.н., доцент

В.І. Душка

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича «13» 04 2021 року (протокол № 8)

Завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича

Музыка П.М.

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності «Економіка» «28» 04 2021 р (протокол № 3).

Голова НМКС

Музыка П. М.

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту

«5» травня 2021р (протокол № 6).

Голова НМРФ

Поперечний С. І.

Схвалено вченою радою факультету економіки та менеджменту

«26» серпня 2021р. (протокол № 1)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	3,0 / 90	3,0 / 90
Усього годин аудиторної роботи	32	10
В т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	16	6
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	58	80
Форма семестрового контролю	Залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 35;

для заочної форми навчання – 11.

1. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні організації»

Предметом навчальної дисципліни є функціонування суб'єктів міжнародної діяльності в системі інституційного забезпечення міжнародних організацій.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Міжнародні організації” є засвоєння знань про роль та механізми функціонування міжнародних організацій.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК (ФК))

Основні завдання – ознайомити студентів з організаційними інститутами багатостороннього регулювання міжнародних відносин, їх структурною, проблемами та перспективами розвитку; показати студентам напрями й форми впливу міжнародних економічних організацій на економічні відносини між країнами світу; виявити раціональні форми та окреслити послідовність етапів участі України в діяльності міжнародних організацій.

2.3. Програмні результати навчання (ПРН):

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

знати: організаційний механізм міжнародного та інституційного базису світових господарських зв'язків; види міжнародних організацій у системі регулювання міждержавних відносин, у тому числі економічної співпраці; структуру, цілі та механізми діяльності міжнародних організацій.

вміти: визначати функції та пріоритети міждержавних організацій; професійно оцінювати конкретну ситуацію в міжнародних організаціях, здійснювати політичний та економічний аналіз проблем і перспектив їх розвитку, впливу на міжнародні економічні відносини України; використовувати переваги співробітництва з міжнародними організаціями; організувати ефективну взаємодію з міжнародними спеціалізованими (галузевими) організаціями у контексті забезпечення національних інтересів і безпеки України, з іншими країнами, у тому числі на мікро-, мезо- та секторальному рівні управління.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
2.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						Заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	і.р.	с.р.		л	п	лаб	і.р.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання економічних відносин	6	2	2			2	3	-	-			3
Тема 2. ООН та міжнародне економічне співробітництво	6	2	2			2	4,5	0,5	1			3
Тема 3. Міждержавні економічні організації	6	2	2			2	4,5	0,5	1			3
Тема 4. Міжнародні організації в сфері регулювання міжнародної торгівлі	7	2	2			3	6	1	1			4
Тема 5. Міжнародні валютно-кредитні організації	7	2	2			3	6	1	1			4
Тема 6. Регіональні інтеграційні угруповання в Європі	5	2	2			1	3,5	0,5	1			2
Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній і Південній Америці, Африці	5	2	2			1	2,5	0,5	1			1
Тема 8. Міжнародні неурядові економічні організації	4	1	1			2	3	-	-			3
Тема 9. Діяльність України в міжнародних організаціях	4	1	1			2	3	-	-			3
Інші види самостійної роботи	40					40	54					54
Усього	90	16	16			58	90	4	6			80

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання економічних відносин Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій. Історія виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій. Типізація міжнародних організацій. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій.	2	-
2	Тема 2. ООН та міжнародне економічне співробітництво Цілі та принципи діяльності ООН. Організаційно-функціональна структура ООН. Соціально-економічні програми і фонди ООН.	2	0,5
3	Тема 3. Міждержавні економічні організації Організації загальної компетенції (ОЕСР, консультативні групи держав). Організації з регулювання економічних відносин на галузевому рівні (ЮНІДО, ФАО, МФСР, СПП).	2	0,5
4	Тема 4. Міжнародні організації в сфері регулювання міжнародної торгівлі Світова організація торгівлі (СОТ). Конференція ООН з торгівлі і розвитку. Міжнародний торговельний центр. Комісія ООН з прав міжнародної торгівлі. Міжнародні організації з урегулювання світових товарних ринків.	2	1
5	Тема 5. Міжнародні валютно-кредитні організації Сучасна система валютно-кредитних організацій. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку. Європейський банк реконструкції й розвитку. Регіональні банки розвитку. Банк міжнародних розрахунків.	2	1
6	Тема 6. Регіональні інтеграційні угруповання в Європі Європейський Союз. Європейська асоціація вільної торгівлі. Співдружність незалежних держав. Чорноморське економічне співробітництво.	2	0,5
7	Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній і Південній Америці, Африці Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Регіональні організації в Північній та Південній Америці. Інтеграційні угруповання в Африці.	2	0,5
8	Тема 8. Міжнародні неурядові економічні організації. Діяльність України в міжнародних організаціях Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій. Міжнародні об'єднання підприємців. Міжнародні торговельні і торговельно-промислові палати. Україна в глобальних організаціях. Україна і міжнародні регіональні організації.	1	-
9	Тема 9. Діяльність України в міжнародних організаціях Україна в глобальних організаціях. Україна і міжнародні регіональні організації.	1	-
Усього годин		16	4

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема: Міжнародні організації в системі регулювання економічних відносин. Суть міжнародної організації в регулюванні економічних відносин. Критерії, за якими можна визначити історичні тенденції зміни сутності. Основні стадії виникнення та розвитку. Критерії типізації, відповідні типи та приклади міжнародних організацій.	1	-
2	Тема: Механізм функціонування міжнародних організацій Право міжнародних організацій. Механізм впливу міжнародних організацій на країни-члени.	1	-
3	Тема: ООН та міжнародне економічне співробітництво. Історія створення Організації Об'єднаних Націй, принципи діяльності, організаційно-функціональна структура, регіональні комісії, спеціалізовані заклади, програми, фонди і центри.	2	1
4	Тема: Міждержавні економічні організації. Основні і спеціальні функції міждержавних організацій. Характер їх діяльності, принципи формування та компетенція вищих органів. Компетенція адміністративних органів. Сутність консультативних груп держав і їх діяльність.	2	1
5	Тема: Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Структура системи міжнародних організацій з регулювання світової торгівлі. Характеристика основних організацій: історія створення, мета, цілі, функції, організаційна структура, сфери діяльності, механізм приєднання і фінансування.	2	1
6	Тема: Міжнародні валютно-кредитні організації. Склад сучасної системи міжнародних валютно-кредитних інститутів. Історичні умови та послідовність створення. Основні цілі, мета, функції, організаційна структура, напрями діяльності, джерела фінансування. Порядок вступу, фінансові ресурси і механізм фінансування. Кредитні операції.	2	1
7	Тема: Регіональні інтеграційні угруповання в Європі. Історія створення регіональних європейських угруповань, основна їх мета і цілі, організаційно-функціональна структура, проблеми економічної інтеграції. Економічна, торговельна, промислова, аграрна, соціальна, зовнішня політики і політика безпеки, валютно-кредитна система.	2	1
8	Тема: Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній і Південній Америці, Африці Основна мета, цілі, функції і принципи, організаційна структура, напрями діяльності основних регіональних економічних організацій Азії та Азіатсько-Тихоокеанського регіонів. Основна мета, цілі, функції і принципи, організаційна структура, напрями діяльності основних регіональних економічних організацій Північної та Південної Америки. Основна мета, цілі, функції і принципи, організаційна структура, напрями діяльності основних регіональних економічних організацій Африки.	2	1

9	Тема: Міжнародні неурядові економічні організації. Сутність і види міжнародних неурядових організацій. Організаційні структури та форми діяльності неурядових економічних організацій.	1	-
10	Тема: Діяльність України в міжнародних організаціях. Членство України в глобальних (МВФ, Світовий Банк, ЄБРР) і регіональних (СНД, ЧЕС, ЧБТР) міжнародних організаціях. Проблеми інтеграції, основні стратегії України, щодо вступу в СОТ і ЄС, угоди, проекти.	1	-
Усього годин		16	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Міжнародні організації в системі регулювання економічних відносин. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій. Механізм регулювання міжнародних економічних відносин. Прийняття рішень у міжнародних організаціях. Міжнародні службовці. Інститут постійних представництв держав при міжнародних організаціях.	2	3
2	ООН та міжнародне економічне співробітництво. Структура і діяльність головних органів ООН: Генеральної Асамблеї, Рада Безпеки, ЕКОСОП, Міжнародного Суду, Секретаріату і Ради з Опіки. Функціональні комісії ЕКОСОП. Комітети і спеціалізовані заклади ООН, які координує ЕКОСОП. Програми, фонди, центри ЕКОСОП.	2	3
3	Міждержавні економічні організації Міждержавні організації з регулювання економічних відносин на галузевому рівні (Міжнародна морська організація, Міжнародна організація цивільної авіації, Світовий поштовий союз, Міжнародний союз електрозв'язку). Організації з регулювання в соціальній сфері (Міжнародна організація праці, ЮНЕСКО, Світова організація охорони здоров'я, Світова туристська організація). Організації з регулювання в галузі енергетики (Міжнародна агенція з атомної енергії, Агенція з ядерної енергії, Міжнародна енергетична агенція).	2	3
4	Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Глобально-універсальні організації світової торгівлі : міждержавні організації (Всесвітня митна організація, Бюро міжнародних виставок), неурядові організації (Міжнародна торговельна палата, Спілка міжнародних ярмарків). Галузеві організації: у промисловості (ОПЕК, АПЕФ, СИПЕК), у сільському господарстві, у транспорті і зв'язку (Міжнародний комітет залізничного транспорту, Арабський поштовий союз). Недержавні галузеві організації. Міжнародні організації із стандартизації і сертифікації (ІСО, МЕК, НДР, ІНСТА). Генеральна угода з тарифів і торгівлі.	3	4

5	Міжнародні валютно-кредитні організації. Порядок вступу до організацій. Безпосереднє фінансування, кредитні транші, поетапне і пільгове фінансування, позики по МФСП (механізму фінансування структурної перебудови), спеціальне фінансування МВФ. Проблеми в діяльності МВФ. Види напрямів діяльності МБРР. Кредити МБРР. Запозичення МБРР на світовому ринку капіталів.	3	4
6	Регіональні інтеграційні угруповання в Європі, Азії та Азіатсько-Тихоокеанському, Північній та Південній Америці, Африці. Європейський економічний простір. ГУАМ. Центральноевропейська угода про вільну торгівлю. Рада держав Балтійського моря. Європейський фонд розвитку. Європейський Центральний Банк. Європейський фонд регіонального розвитку. Європейський соціальний фонд. “План Коломбо” із спільного економічного і соціального розвитку в Азії і Тихому океані. Рада арабської економічної єдності (РАЕС). Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ). Південноафриканське співтовариство розвитку (САДК).	2	3
7	Міжнародні неурядові економічні організації. Європейське товариство з вивчення громадської думки та маркетингових досліджень (ЕСОМАР). Міжнародна асоціація економічних наук. Міжнародний кооперативний альянс. Європейський діловий конгрес. Римський, Дакарський і Лондонський клуби. Міжнародні регіональні об’єднання підприємців.	2	3
8	Діяльність України у міжнародних організаціях. Стратегія вступу України до Європейського Союзу. “Спільна стратегія ЄС щодо України”. Міжрегіональне співробітництво. Програма ТАСІС. Єврорегіон “Нижній Дунай” та інші.	2	3
Разом годин		18	26
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		40	54
Усього годин		58	80

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання полягають у написанні реферату та виконання описових завдань з таких тем:

1. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій.
2. Основні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.
3. “Ліга Націй”.
4. Історія створення, цілі та принципи діяльності ООН.
5. Сучасна система валютно-кредитних організацій.
6. Напрями діяльності і умови надання кредитів МВФ.
7. Напрями діяльності і кредити МБРР.
8. Регіональні банки розвитку.
9. Напрями діяльності і кредити ЄБРР.
10. Генеральна угода з тарифів і торгівлі.
11. Глобально-універсальні торговельні організації.
12. Міжнародні організації із стандартизації і сертифікації.

13. Особливості еволюції інтеграційних процесів в Європі.
14. Економічна, фінансова, соціальна і зовнішня політики Європейського Союзу.
15. Організація у справах безпеки і співробітництва в Європі.
16. НАТО.
17. Вишеградська група.
18. Ліга Арабських Держав.
19. Андська спільнота націй.
20. Регіональні економічні організації Азії та Азіатсько-Тихоокеанського регіону.
21. Інтеграційні економічні угруповання в Африці.
22. Міжнародні неурядові економічні організації.
23. Діяльність України у глобальних економічних організаціях.
24. Україна і міжнародні регіональні економічні організації.

5. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, розв'язування задач та ситуаційних завдань, тестування, виступ з рефератом, а також методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо).

6. Методи контролю

Форми проведення поточної перевірки протягом семестру:

- ❖ усна співбесіда;
- ❖ письмове фронтальне опитування;
- ❖ письмова перевірка з урахуванням специфіки предмету;
- ❖ експрес-контроль (тестовий);
- ❖ колоквіуми;
- ❖ консультація з метою контролю;
- ❖ домашнє завдання групового чи індивідуального характеру;
- ❖ перевірки виконання самостійної роботи.

Підсумковий (залік, екзамен) контроль проводиться лише за 100-бальною шкалою, з якою є узгодженими 4-бальна шкала і шкала ECTS (табл.1). Завдяки такому узгодженню шкал отримується один і той же об'єктивний результат оцінювання знань.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Поточний контроль студентів за **денною формою** навчання проводиться у формі усного опитування та письмового експрес-контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування.

Таблиця 7.1

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
1	2
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.

4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Підсумкове семестрове оцінювання здійснюється за 100 – бальною шкалою, національною шкалою (зараховано, незараховано) та шкалою ECTS.

Таблиця 7.2

Шкали оцінювання успішності студентів

100 – бальна шкала	Національна шкала	Шкала ECTS
90 - 100	Зараховано	A
82 - 89		B
74 - 81		C
64 - 73		D
60 - 63		E
35 – 59	Незараховано з можливістю повторного складання заліку	FX
0 - 34	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Максимальна кількість балів за засвоєння дисципліни протягом семестру становить 100.

Для переведення середнього балу поточного контролю за 4 – бальною шкалою у підсумкову семестрову оцінку за 100 – бальною шкалою використовується формула:

$$PCO = \frac{СБПК \times 100}{5},$$

де PCO – оцінка підсумкового семестрового контролю за 100 – бальною шкалою;
СБПК – середній бал поточного оцінювання за чотирибальною шкалою.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

Присутність студента при виставленні підсумкової оцінки не обов'язкова, якщо ним виконані усі передбачені види робіт.

Розподіл максимальних 100 балів для підсумкового семестрового оцінювання студентів, що навчаються за **заочною** формою здійснюється наступним чином:

за результатами поточного оцінювання – 30 балів;

за результатами виконання тематичної самостійної роботи у міжсесійний період – 70 балів.

Для переведення середнього балу поточного контролю за 4-бальною шкалою у оцінку за 30 – бальною шкалою використовується формула:

$$ПО = \frac{СБПК \times 30}{5},$$

де ПО - результати поточного оцінювання за 30 – бальною шкалою;

СБПК - середній бал поточного оцінювання за чотирибальною шкалою.

Тематична самостійна робота – це завершена теоретична чи практична робота в межах навчальної дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, здобутих у процесі опрацювання тем, винесених на самостійне вивчення у міжсесійний період та охоплює зміст навчального курсу в цілому.

Для виконання тематичної самостійної роботи розробляються методичні вказівки, які містять програму дисципліни; основні положення, акценти, рекомендації щодо вивчення кожної теми; рекомендовану літературу до кожної теми, запитання для самоконтролю чи тестові завдання з тем.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Душка В.І. Міжнародні організації: методичні рекомендації для виконання практичних завдань студентами спеціальності “Економіка”. Львів, 2021. 57 с.

2. Душка В.І. Міжнародні організації: методичні рекомендації для самостійного вивчення курсу «Міжнародні організації» студентами спеціальності «Економіка». Львів, 2021. 43 с.

3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
4. Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;
5. Друкований роздатковий матеріал.

9. Рекомендована література

Базова

1. Воронкова А.Е., Єрохіна Л.В., Рябенко Л.І. Міжнародні економічні організації: навчальний посібник. К.: ВД “Професіонал”, 2006. 352 с.

2. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Логвінова Н.С. Міжнародні організації. кредитно-модульний курс: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2020. 344 с.

3. Кучик О.С. Міжнародні організації: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 594с.

4. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В. Міжнародні організації: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 324 с.

5. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2001. 340 с.

Допоміжна

1. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ / Під кер. Т.М. Циганкової. К.: КНЕУ, 2003. 148 с.
2. Климко Г.Н., Блешмудт П.П. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями. *Фінанси України*. 2000. № 11. С.42-48.
3. Колосова В.П. Кредитування економіки України міжнародними інститутами. *Фінанси України*. 2000. № 2. С.22-27.
4. Кравченко С.О., Кравченко В.В. Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління // *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Т. 28 (67). № 1. 2017. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2017/1_2017/4.pdf
5. Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Осипов В.М. Міжнародна економіка. К.: ЦНЛ, 2009. 256 с.
6. Моринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини. К.: Знання, 1999. 230 с.
7. Хоманець В. Чорноморське економічне співробітництво: нові перспективи. *Зовнішня торгівля*. 1999. № 3-4. С. 105-118.

10. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Організації об'єднаних націй URL: <http://www.un.org/>
2. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку URL: <http://www.oecd.org/>
3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку URL: <http://www.ebrd.com>
4. Офіційний сайт Світової організації торгівлі URL: <http://www.wto.org/>
5. Офіційний сайт Європейського союзу URL: <http://www.europa.eu>
6. Офіційний сайт Ради Європи URL: <https://www.coe.int>
7. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії URL: <http://www.aseansec.org>
8. Офіційний сайт Азіатсько-Тихоокеанського співробітництва URL: <https://www.apec.org>
9. Державний комітет статистики України: міжнародні організації URL: http://www.ukrstat.gov.ua/work/stk_u/mo_u.htm
10. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: міжнародні організації URL: <https://dpss.gov.ua/mizhnarodne-spivrobotnictv/mizhnarodni-organizaciyi>